

Ten slotte moet het parket geen onderzoeksrechter inschakelen wanneer de verdachte weigert een geurstaal af te leveren. In dit geval kan de politie in beslag genomen kledij of spullen uit de auto van de verdachte gebruiken als vergelijkingspunt.

De vraag rijst evenwel of de geuranalyse tot betere resultaten leidt dan de DNA-analyse. Het zwakke punt in de geuranalyse is de kwaliteit van de aangetroffen sporen. Door regen en wind blijven de dode lichaamscellen meestal niet lang vastgekleefd aan de plaats van het misdrijf. Deze sporen kunnen bovendien vermengd raken met celmateriaal van personen die toevallig in de buurt van die plaats rondhingen. DNA-sporen aangetroffen in bloed, wangslimvlies of sperma van de dader blijven meestal beter bewaard op de plaats van het misdrijf. Het is daarom niet steeds zeker of de geursporen aangetroffen op de plaats van het misdrijf enkel bestaan uit celmateriaal van de dader. Verder bestaat er geen mathematische zekerheid dat elke persoon een specifieke geur verspreidt. De stelling dat geuren persoonsgebonden zijn berust volledig op een observatie van honden, die duidelijk in staat zijn mensen aan de hand van reuksporen te herkennen. Hoe sterk het reukvermogen van honden is, kan moeilijk door mensen worden ingeschat. Vast staat evenwel dat zelfs het reukorgaan van honden grenzen kent. De vraag rijst daarom of honden steeds in staat zijn geuren van verschillende personen te onderscheiden.

Een ander probleem is het contradictoir karakter van de geuranalyse. Van de verdachte kan moeilijk verwacht worden een eigen hond in te zetten om na te gaan of de aangetroffen sporen en de afgenomen geurdeeltjes met elkaar overeenstemmen. Enkel intensief getrainde honden zijn in staat deze opdracht te verrichten. Men kan zich afvragen of de verdachte wel voldoende gewaagd is tegen een eventuele manipulatie van gegevens of tegen een onzorgvuldige inventarisatie van sporen. DNA-gegevens zijn overigens beter in kaart te brengen dan vluchtige reuksporen, die maximaal enkele jaren 'houdbaar' zijn. Een DNA-print ziet eruit als een streepjescode die kan worden vergeleken met andere DNA-structuren. De technisch raadsman van de verdachte kan zich bijgevolg een eigen beeld vormen van de kwaliteit van de expertise. De geur afkomstig van celmateriaal kan voorlopig niet via technische apparatuur in beeld worden gebracht. Alles hangt bijgevolg af van het herkenningvermogen van de politiehond. Het is daarom riskant de DNA-analy-

se om louter budgettaire redenen te vervangen door de geuranalyse.

Bart DE SMET

Recht en Geestelijke Gezondheidszorg

---

1. Gerechtelijke psychiatrie en psychologie

1.1. REEKS GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG EN RECHT

Bij de uitgever Garant is een publicatie over de gedwongen opname in de psychiatrie in voorbereiding, alsook een andere publicatie over daderhulp ten aanzien van seksuele delinquenten. Het zijn respectievelijk deel drie en deel vier van de reeks Geestelijke Gezondheidszorg en Recht. Deel één over gerechtelijke psychiatrie kende onlangs een tweede druk en deel twee gaat over internering.

1.2. CONGRESSEN 'LAW AND MENTAL HEALTH'

Het jaarlijks congres van de 'International Academy of Law and Mental Health' gaat volgend jaar door aan de Universiteit van Siena (Italië) van 9 tot 15 juli 2000. Tijdens het congres zal het 25-jarig bestaan van de vereniging worden gevierd.

Voor meer informatie: IALMH C.P 6128, Succ. Centre-ville Montréal Qc H3C Canada. Tel. 001 514 343 5938; Fax 001 514 343 2452; E-mail: siena2000@ialmh.org

1.3. POSTACADEMISCHE VORMING

Het Interuniversitair Postacademisch Programma Forensische Psychiatrie en Psychologie wordt dit academiejaar verder gezet met een tweede en laatste jaar. Vanaf het academiejaar 2000-2001 zal hoogstwaarschijnlijk een nieuwe cyclus van twee jaar starten.

1.4. RAPPORT INTERNERING

Op dinsdag 11 mei 1999 stelde toenmalig Minister van Justitie, Tony VAN PARIJS, tijdens een persconferentie het 'Rapport Internering' officieel voor.

De interneringsmaatregel wordt reeds gedurende jaren bekritiseerd: de verouderde en onaange-

paste opvangmogelijkheden, het gebrek aan voldoende gekwalificeerd personeel, de zwakke rechtspositie van de geïnterneerde, zijn maar een greep uit de kritieken die op de maatregelen geuit worden. De oorspronkelijk dubbele doelstelling van de Wet tot Bescherming van de Maatschappij tegen abnormalen en gewoontemisdadigers (WBM) – namelijk enerzijds de maatschappij beschermen door de geïnterneerde eruit te verwijderen en anderzijds de geïnterneerde op een aangepaste wijze behandelen – blijkt in de praktijk slechts gedeeltelijk te worden bereikt. Het nut van de WBM wordt in twijfel getrokken wanneer blijkt dat het accent ligt op de bescherming van de maatschappij terwijl er van een 'wetenschappelijk georganiseerde behandeling' zo goed als geen sprake is.

Wanneer men een blik werpt op onze buurlanden lijkt het contrast dan ook groot.

Om deze toestand te verhelpen richtte toenmalig Minister van Justitie, Stefaan DE CLERCK op 23 september 1996 de Commissie Internering op. Deze Commissie werd belast met de opdracht een toekomstvisie te ontwikkelen m.b.t. de WBM, een inventaris op te maken van de juridische en praktische problemen en toekomstgerichte voorstellen uit te werken om de doeltreffendheid van de wetgeving en de opvolging van geïnterneerden te verbeteren. De pluridisciplinaire commissie functioneerde onder het voorzitterschap van wijlen Baron Jan DELVA, met als ondervoorzitters Professor COSYNS, Diensthoofd Psychiatrie van het Academisch Ziekenhuis te Antwerpen en de Heer Oscar VANDEMEULEBROECKE, advocaat-generaal emeritus bij het Hof van Beroep te Brussel.

Aan de hand van publicaties, het consulteren van deskundigen en bezoeken aan gespecialiseerde voorzieningen bestudeerde de Commissie zowel binnen – als buitenlandse ervaringen. Gezien er door critici regelmatig naar naburige landen wordt verwezen, leek het van belang de oplossingen die in de betreffende landen aan het probleem van geestesgestoorde delinquenten worden gegeven te bestuderen.

Naast het inventariseren van de knelpunten m.b.t. de interneringsmaatregel worden in het eindverslag van de Commissie, in de verschillende fasen van het verloop van de internering, concrete oplossingen voor de problemen voorgesteld.

Een eerste deel van het eindverslag analyseert de gerechtelijke fase van de internering. De onderzoeksfase wordt onder de loupe genomen en voorstellen m.b.t. de inobservatiestelling en het

psychiatrisch deskundigenonderzoek worden geformuleerd. Zo stelt de Commissie o.a. de invoering van de wet van drie verschillende vormen van psychiatrisch deskundigenonderzoek voor met het oog op multidisciplinariteit. Ze vraagt de oprichting van één federaal observatiecentrum met verschillende opdrachten en meent dat specifieke vormingsmogelijkheden voor deskundigen mogelijk gemaakt moeten worden met daaraan gekoppeld de mogelijkheid om een wettelijk statuut te verwerven. Wat de beslissingsfase betreft suggereert de Commissie dat het aspect 'sociale gevaarlijkheid' zijnde een criterium om tot internering te kunnen overgaan, in de wet wordt opgenomen. Daarnaast stelt de Commissie voor dat internering van een veroordeelde in de toekomst enkel kan mits een nieuwe beslissing door een rechter.

Het tweede deel van het eindverslag behandelt de uitvoeringsfase. Hier worden o.a. oplossingen geformuleerd m.b.t. de samenstelling en de werkwijze van de Commissies tot Bescherming van de Maatschappij. Daarnaast moet er volgens de Commissie Internering werk gemaakt worden van de versterking van de rechten van de verdediging. Tenslotte, maar niet minder belangrijk is er de noodzaak tot verbetering van de opvang van geïnterneerden alsmede van de behandelings- en begeleidingstructuren. Het voorstel is dat de overheid een netwerk van gespecialiseerde voorzieningen zou tot stand brengen door een gezamenlijke inspanning enerzijds van Volksgezondheid en anderzijds van Justitie.

De Commissie Internering benadrukt ook het belang van een periodieke, wetenschappelijk verantwoorde evaluatie van de toepassing van de wet betreffende de geestesgestoorde delinquent.

Financiële middelen alsook de nodige interesse zullen nodig zijn om tegemoet te komen aan de voorstellen van de Commissie en de 'Interneringsproblematiek' aan te pakken.

We mogen natuurlijk de initiatieven die in de vorige regeerperiode reeds zijn genomen niet vergeten. De Wet van 10 februari 1998, waardoor de beroepsmogelijkheden van de geïnterneerde, via zijn advocaat, worden uitgebreid, de Wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling die verlengd toezicht mogelijk maakt ten aanzien van bepaalde daders van seksuele misdrijven, het Koninklijk Besluit dat de oprichting van een penitentiair onderzoeks- en klinisch observatiecentrum mogelijk maakt, de samenwerkingsakkoorden tussen de verschillende overheden inzake de begeleiding en behandeling

van seksuele delinquenten en de personeelsuitbreidingen stemmen ons positief.

Hopende dat deze positieve trend zich voortzet, kijken we uit naar de plannen die de nieuwe regering heeft met de interneringsmaatregel en waarin de voorstellen van de Commissie Internering uiteindelijk zullen resulteren.

Sylvie DE VUYSERE,
Assistent, Gerechtelijke Gezondheidszorg, KUL

1.5. FORENSISCHE PSYCHOTHERAPIE

Op donderdag 11 november 1999 zal te Amersfoort het oprichtingssymposium plaatsvinden van de 'Nederlandse Vereniging voor Forensische Psychotherapie'.

Deze vereniging stelt zich tot doel om kennis, ontwikkeling en opleiding op het terrein van de forensische psychotherapie te bevorderen. Met forensische psychotherapie wordt bedoeld: het behandelen van een psychische en/of persoonlijkheidsstoornis bij een patiënt met behulp van psychotherapie, ten einde de kans op recidive van een delict, als gevolg van die stoornis(sen), te verminderen. Het uitgangspunt daarbij is dat forensische psychotherapie wezenlijk anders is dan psychotherapie met forensische cliënten.

De dilemma's die zich bij forensische psychotherapie kunnen voordoen, vormen het centraal thema van dit oprichtingssymposium. Er zijn vier voordrachten gepland en vijf parallelle workshops in de namiddag. Voor meer informatie kan u contact opnemen met mevrouw G. WIJNEN, secretaris van de NVFP op het telefoonnummer: 0592-334667.

Els VAN DAELE

2. Seksuele delinquentie

Voor 22 september tot en met 25 september heeft in Florida het 18de jaarlijks congres plaats van de ATSA of 'The Association for the Treatment of sexual abusers'. Er staan vele interessante seminars en workshops op het programma, waaronder:

- Hoe kan rollenspel gebruikt worden in de ontwikkeling van slachtofferempathie?
- Kunnen pedofiele delinquenten zich terug in hun gezin (met kinderen) voegen?
- Moeten seksuele delinquenten die hun slachtoffer(s) gedood hebben, op een specifieke manier behandeld worden?

- Reflecties op de seksualiteit van seksuele delinquenten vanuit het perspectief van de sekstherapie.

- Medische mogelijkheden en innovaties.

- Jonge vrouwelijke daders van seksueel misbruik.

Meer informatie kan opgevraagd worden bij:

ATSA
10700 SW Beaverton-Hillsdale Hwy.
Suite 26
Beaverton, Oregon
97005-3035

Els VAN DAELE

3. Alcohol en andere drugs

3.1. CONGRES DRUGBELEID 2000

De congressen drugbeleid 2000 naderen het jaar 2000 met rasse schreden.

Het congres 1999 gaat door in de bakermat Gent op 26 en 27 oktober. Het congres 2000 zal doorgaan te Brussel.

Voor meer informatie: OPAC Sprendonkstraat 5 - 9042 Mendonk. Tel. 09 345 69 64; Fax 09 342 82 09.

3.2. POSTACADEMISCHE VORMING

Het succesvol Postacademisch Vormingsprogramma Drugproblemen van de K.U.Leuven had gedurende twee academiejaren als onderwerp de illegale drugs. Gedurende het academiejaar 1999-2000 gaat het over legale drugs (alcohol, psychoactieve geneesmiddelen en tabak). De openingssessie is voorzien op donderdag december 1999.

Voor meer informatie: Secretariaat t.a.v. Inge VANDERVEREN Afdeling Criminologie K.U.Leuven, Hooverplein 10 3000 Leuven. Tel. 016 32 52 77

3.3. INTERUNIVERSITAIR ONDERZOEK OVER MEDISCH-SOCIALE OPVANGCENTRA VOOR DRUGGEBRUIKERS (MSOC)

Vanuit de noodzaak aan laagdrempelige hulpverlening voor de meest gemarginaliseerde en problematische druggebruikers werden in België de Medisch-Sociale Opvangcentra opgericht. Deze centra hebben tot doel om vanuit een multidisciplinaire benadering naast louter medische ook